

Karar Sayısı : 2017/10054

Ekli ‘‘Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti’ndeki EFES Birleşik Müşterek Fiili Atışlı Tatbikatı Sırasında Sağlanacak Ev Sahibi Ülke Desteğine İlişkin Teknik Düzenleme’’nin onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 26/2/2017 tarihli ve 12008371 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanununun 3 üncü ve 5 inci maddelerine göre, Bakanlar Kurulu’nce 13/3/2017 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

Binali YILDIRIM
Başbakan

N. CANİKLİ
Başbakan Yardımcısı

V. KAYNAK
Başbakan Yardımcısı

F. ÖZLÜ
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

N. ZEYBEKÇİ
Ekonomi Bakanı

B. TÜFENKÇİ
Gümrük ve Ticaret Bakanı

N. AĞBAL
Maliye Bakanı

V. EROĞLU
Orman ve Su İşleri Bakanı

M. ŞİMŞEK
Başbakan Yardımcısı

B. BOZDAĞ
Adalet Bakanı

M. MÜEZZİNOĞLU
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

B. ALBAYRAK
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

S. SOYLU
İçişleri Bakanı

İ. YILMAZ
Milli Eğitim Bakanı

R. AKDAĞ
Sağlık Bakanı

N. KURTULMUŞ
Başbakan Yardımcısı

A. ARSLAN
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı V.

M. ÖZHASEKİ
Çevre ve Şehircilik Bakanı

A. Ç. KILIÇ
Gençlik ve Spor Bakanı

L. ELVAN
Kalkınma Bakanı

F. IŞIK
Milli Savunma Bakanı

A. ARSLAN
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

Y. T. TÜRKER
Başbakan Yardımcısı

Ö. ÇELİK
Avrupa Birliği Bakanı

M. ÇAVUŞOĞLU
Dışişleri Bakanı

F. ÇELİK
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

N. AVCI
Kültür ve Turizm Bakanı

**Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükûmeti arasında
Türkiye Cumhuriyeti'ndeki EFES Birleşik Müşterek Fiili Atışlı Tatbikatı sırasında
sağlanacak Ev Sahibi Ülke Desteğine ilişkin**

TEKNİK DÜZENLEME

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükûmeti (Bundan sonra ferdi olarak "Taraflar", müştereken "Taraflar" olarak anılacaktır.)

11 Ağustos 1992 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükûmeti arasında Askeri Eğitim ve İş Birliği Anlaşması ile 10 Haziran 1996 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükûmeti arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşması (bundan sonra "Anlaşmalar" olarak anılacaklardır) hükümlerini dikkate alarak,

EFES Birleşik Müşterek Fiili Atışlı Tatbikatı'nın (bundan böyle "Tatbikat" olarak anılacaktır) çok uluslu ve ortak bir Tatbikat olduğunu kabul ederek,

Tarafların icra edilecek EFES Tatbikatına ilişkin taktik ve teknik bilgileri paylaşacağını ve bundan dolayı iş birliği yapacağını teyitle,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

Madde 1

Terimler ve tanımlar

1. Ev Sahibi Ülke (ESÜ) - Bu Teknik Düzenleme (TD) bakımından "Ev Sahibi Ülke" terimi Türkiye Cumhuriyetini ifade eder.

2. Gönderen Ülke (GÜ) - Bu TD'de "Gönderen Ülke" terimi, kendi ülkesi dışında Tatbikata katılan kuvveti sağlayan ve bu kuvvet için ESÜ'nün lojistik ve idari desteğinden yararlanmayı talep eden Azerbaycan Cumhuriyeti makamlarını ifade eder.

3. Ev Sahibi Ülke Desteği (ESÜD) - Tatbikat amacına yönelik olarak ESÜ tarafından GÜ'ye sağlanan sivil ve askerî destektir. Bu TD'de tanımlanan ESÜD; GÜ personelinin ESÜ topraklarına girişi ile başlayacak ve bu personelin ESÜ topraklarından ayrılmasına kadar sürecektir.

4. Tatbikat - Türkiye Cumhuriyeti'nde GÜ unsur ve personelinin katılımıyla icra edilecek Efes Birleşik Müşterek Fiili Atışlı Tatbikatı'nı ifade eder.

5. Yetkili Makamlar - Bu TD'yi uygulamaya yetkili makamlar Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti adına Türk Genelkurmay Başkanlığı, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükûmeti adına Azerbaycan Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı'dır.

6. Lojistik - Kuvvetlerin taşınmasının ve idamesinin bilimsel şekilde planlanması ve gerçekleştirilmesi. En kapsamlı anlamıyla aşağıda belirtilenlerle ilgili askerî faaliyetlerdir:

(1) Malzemenin tasarımı ve geliştirilmesi, tedariği, depolanması, taşınması, dağıtımı, bakımı, tahliyesi ve imhası

(2) Personelin taşınması

(3) Tesislerin tedariği veya inşa edilmesi, bakımı, işletilmesi ve imhası

(4) Hizmetlerin tedariği veya verilmesi

(5) Tıbbi hizmet ve sağlık hizmeti desteği

7. Aynı (Mal) Olarak Değiştirme - Ev Sahibi Ülkenin aldığı lojistik desteği, ikmal maddelerini ve hizmetleri aynı veya neredeyse aynı özellikteki lojistik destekle, ikmal maddeleriyle ve hizmetlerle değiştirdiği bu TD kapsamında yürütülen değiştirme işlemi.

8. İhtiyaçlar Beyannamesi (İB) - GÜ'ler ve/veya NATO komutanları tarafından hazırlanan ve intikal edecek kuvvetleri ve teçhizatı ve talep edilen ilgili tesisleri, ikmal maddelerini ve hizmetleri detaylandıran belge. Bilindiği takdirde ihtiyaçlar belgesi talep edilen ESÜ'dün tüm sınırlamalarını/eksikliklerini de eklerinde içerir.

Madde 2 **Amaç ve kapsam**

Bu TD, Tatbikat sırasında Gönderen Ülkeye sağlanacak Ev Sahibi Ülke Desteği, tatbikat sırasında Gönderen Ülke personelinin tabi olacağı statü ile mali ve hukuki hususlara ilişkin usulleri belirler. Bu TD'nin kapsamı dışında kalan acil nitelikteki ek destek talepleri, ESÜ ile GÜ arasında ayrıca görüşülecektir.

Madde 3 **Mali hususlar**

1. Genel Hususlar:

a. Kamu sektöründen veya sivil piyasadan temin edilecek olan mal ve hizmetler GÜ'nün imzaladığı sözleşme vasıtasıyla işleme tabi tutulacaktır. ESÜ, söz konusu sözleşmenin yapılmasında her şekilde tarafsız kalacak, ancak, gerekli olduğunda, GÜ'nün makamlarıyla yerel yüklenicileri bir araya getirmek üzere koordinasyon görevini üstlenecektir.

b. GÜ personelinin şahsi nedenlerle satın aldığı mal ve hizmetler, ESÜ'de uygulanan vergilere tabidir.

2. Mali Sorumluluklar:

a. GÜ, temin edilen mal ve hizmetlerden sorumlu olacaktır.

b. GÜ Kuvvetleri, ücret alınmayacağı belirtilen hizmetler dışında kalan ve ESÜ tarafından sağlanması karşılıklı olarak kararlaştırılmış tüm mal ve hizmetlerin geri ödemesini yapacaktır;

c. Aşağıdaki hizmetlerden ücret alınmayacaktır:

(1) İlk hat hizmetleri (hangar kullanımı, park sahası, seyrüsefer yardımcıları, hava trafik hizmetleri, bakım hizmetlerinde kullanılan aletler, personel desteği),

(2) Askerî iletişim hatlarıyla muhabere,

(3) İlahe, ibate ve konaklama.

ç. Tatbikat kapsamında Öz.Kuv.K.lığında/Ankara icra edilecek eğitim safhasında ilahe ve ibate ücretsiz olacaktır. Ayrıca tatbikat hazırlıkları çerçevesinde eğitim tesisleri, ve kara/hava araçlarından istifade de ücret alınmayacaktır.

3. GÜ ile ESÜ arasındaki ulaştırma sorumluluğu GÜ Kuvvetleri'ne aittir.

4. GÜ, ESÜ topraklarında halihazırda ESÜ'ye ait veya ESÜ'nün sözleşme ile kullanım hakkına sahip olduğu ulaştırma imkanlarından müteakiliyet ilkesi ile ESÜ imkan ve kabiliyetleri çerçevesinde ücretsiz olarak istifade edebilir.

Madde 4 **Tıbbi destek**

1. GÜ, personelinin sağlık açısından Tatbikata katılmak için uygun yeterlilikte olmasını, bu anlamda herhangi bir fiziki veya bedeni rahatsızlığının bulunmamasını sağlayacaktır.

2. GÜ personeli önceden belirlenmiş intikal süresince yetecek miktarda gerekli ilaç ve ekipman ile yola çıkacaktır.

3. GÜ tarafından Tatbikata katılacak tüm personeline STANAG 2037 NATO Kuvvetleri Ulusal Askeri Aşılama Stratejisi- AmedP-23'de belirlenen ESÜ'ye girişte yapılması gereken aşılımları yaptırılacaktır. Bu maksatla DSÖ'nün belirlediği standart aşı karnelerinin yapılan aşılımlar işlenmiş olarak personelin üzerinde bulunması sağlanacaktır.

4. ESÜ, Tatbikat boyunca tüm Tatbikat alanlarında tıbbi amaçlı kullanıma hazır uygun tıbbi birimleri ve tesisleri, ulaştırma araçlarını tedarik edecektir. Sağlık hizmetlerinin aksatılmadan yürütülmesi maksadıyla GÜ, personelinin adı, soyadı ve pasaport/ID numarasını 30-45 gün önceden ESÜ'ye bildirecektir.

5. ESÜ, GÜ Kuvvetleri personelinin tahliye (medevac) helikopterleri de dahil olmak üzere tüm hava araçlarının herhangi bir acil durumda ilgili Tatbikat alanı ve ESÜ'nün hava sahasından geçişi, girişi ve çıkışına ulusal işlemlerine uygun olarak en yüksek önceliği vermeyi garanti eder.

6. GÜ Kuvvetleri personelinin ölümü veya yaralanması halinde ESÜ GÜ Kuvvetleri'ni bilgilendirecektir. Ölüm halinde ESÜ, GÜ'nün mevzuatına riayet edilmesini temin etmek için cesede işlem veya otopsi yapmadan önce GÜ Kuvvetleri ile koordinasyon yapacaktır. Bir GÜ Kuvvetleri temsilcisi (mümkünse hekim) otopsi sırasında hazır bulunma ve nihai otopsi raporunun bir nüshasını alma yetkisine sahip olacaktır.

7. ESÜ; acil sağlık hizmetleri, acil tahliye hizmetleri, acil dış tedavisi hizmetlerini GÜ personeline ücretsiz olarak sağlayacaktır. Diğer tıbbi ve dış tedavisi desteği, ESÜ tarafından GÜ personeline ESÜ'nün akdettiği tatbiki mümkün uluslar arası anlaşmaların ilgili hükümleri uyarınca veya geri ödeme ilkesi temelinde ESÜ personeline sağlanan şartlarda sağlanacaktır.

8. Otopsinin tamamlanmasını müteakip cenaze, nakil için derhal GÜ Kuvvetleri'ne teslim edilecektir. Böyle bir durumda ESÜ uygun taşıma vasıtalarını tahsis edecektir.

9. Ölüm halinde, cenazenin GÜ geri götürülmesine ilişkin tüm masraflar GÜ Kuvvetleri'nin sorumluluğunda olacaktır.

Madde 5 **Zarar/ziyan ve tazminatlar**

Zarar/ziyan ve tazminatlar konusunda, GÜ ve ESÜ arasında yürürlükte olan anlaşmaların ilgili hükümleri esas alınacaktır.

Madde 6 **Hukuki hususlar**

1. Hukukî konularda GÜ ve ESÜ arasında yürürlükte olan anlaşmaların ilgili hükümleri esas alınacaktır.

2. Taraflar arasında yürürlükte olan anlaşmalarda hüküm bulunmayan hâllerde, GÜ personeli; tatbikat faaliyetleri kapsamında Türkiye'de buldukları süre içerisinde, ESÜ kanunlarına açıkça aykırılık teşkil etmeyen disiplin mevzuatı ve düzenlemeleri dışında, ESÜ kanunlarına tâbi olacak ve ESÜ düzenlemelerine ve geleneklerine saygı

gösterecektir. GÜ disiplin mevzuatı ve düzenlemelerine göre yürütülen süreçlerden ESÜ makamları haberdar edilecektir.

3. GÜ personelinin bu TD'de düzenlenen hükümlere aykırı davranması veya bu TD'nin amaçları dışında faaliyette bulunması hâlinde, bu durum ESÜ tarafından en kısa sürede GÜ'ye bildirilecektir. Söz konusu personelin tatbikatta iştirak iptal edilerek, kişi en kısa sürede ülkesine gönderilecek ve kişi hakkında yukarıda bu Maddenin birinci ve ikinci paragraflarında belirtilen hükümler kapsamında işlem yapılacaktır.

Madde 7

Personele ilişkin hükümler

1. Tatbikat sırasında, GÜ tarafından kullanılacak araçların sürücüleri ulusal veya uluslararası sürücü belgeleriyle birlikte varsa askerî sürücü belgelerini de yanlarında bulunduracaklardır.

2. Araçların tümünün mali sorumluluk sigortaları, GÜ tarafından yaptırılacak ve bu sigorta belgeleri seyir esnasında araçlarda bulundurulacaktır.

3. İntikal öncesinde, uygun bir zamanda ESÜ yetkilileri trafik kuralları hakkında ayrıntılı bilgi verecektir. Tüm araç sürücüleri, ESÜ tarafından belirtilen trafik kurallarına, sınırlamalarına ve kısıtlamalarına uygun hareket edecektir.

Madde 8

Lojistik

1. Belirli miktarlardaki JP-8; dizel, benzin ile likit ve/veya gaz oksijen/nitrojen gibi ürünler ve tatbikat sırasında bu ürünlerle ilgili olarak ortaya çıkabilecek diğer ek ihtiyaçlar, aşağıda belirtilen esaslar çerçevesinde karşılanacaktır:

a. Havacılık Yakıtı (JP-8);

(1) Kara araçları için F-54 ve Askerî hava araçları için sadece JP-8 yakıtı ikmali sağlanacaktır.

(2) GÜ tarafından kiralanan kiralık araçlara tatbikat alanında yakıt ikmali yapılmayacaktır.

2. GÜ'nin beraberinde getirdiği silah, kara aracı vb. teçhizata ESÜ imkanları ölçüsünde ve benzer özelliklere sahipse ücretsiz bakım desteği sağlanacaktır.

3. Talep edildiğinde askerî teçhizat ve hücum yeleği ESÜ ile koordine edilerek belge karşılığında geçici olarak GÜ personeline tahsis edilebilecektir.

4. ESÜ; tatbikat alanında GÜ için ihtiyaç duyulacak olan elektrik ve aydınlatma hizmetlerini, Ordu evinde ya da Menteş Kampı bölgesinde ikamet edilmesini ücretsiz olarak sağlayacaktır.

5. Tatbikat süresince GÜ personelinin yiyecek ve içecek hizmeti, kullanma suyu ve içme suyu tedariki ESÜ sorumluluğunda olacaktır.

6. GÜ talep ederse ESÜ tatbikat alanında uygun iskan bölgesinde içi boş olarak yatma çadırı, dinlenme ve yemekhane olarak çadır ve içinde yeteri kadar sandalye ile masayı ücretsiz olarak sağlayacaktır. Diğer tüm hizmetler (banyo, tuvalet, çamaşır hizmeti, çevre temizliği) ESÜ imkanları nispetinde ücretsiz olarak sağlanacaktır.

7. GÜ'nün getireceği silah, mühimmat ve teçhizat; ESÜ'nün tahsis edeceği yerde kilit altında muhafaza edilecek ve yakın emniyeti GÜ tarafından sağlanacaktır; personel, tatbikat haricinde sivil ortamda üzerinde silah ve mühimmat bulundurmuyacak ve taşımayacaktır. GÜ'nün talep etmesi halinde tatbikat süresince kullanılmak üzere

mühimmat, malzeme ve teçhizat ESÜ'nün imkanları dahilinde GÜ personeline geçici ve ücretsiz olarak sağlanabilecektir.

Madde 9 **Gümrük işlemleri**

1. GÜ makamları ESÜ'nün askerî yetkilileri kanalıyla gümrük makamlarına Tatbikat ile ilgili olarak Türkiye'ye giriş yapacak personelin ve malzemelerin kimliği konusunda bildirimde bulunacaktır. Bu amaçla hazırlanan personel ve eşya manifestoları, intikalden en az 30 gün önce GÜ'nün Ankara/Türkiye'de bulunan Askerî Ataşeliği tarafından Gümrük ve Ticaret Bakanlığına gönderilmek üzere Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığına, Öz.Kuv.K.lığına ve Türk Kara Kuvvetleri Komutanlığına gönderilecektir.

2. Personel ve eşya manifestoları ana malzeme kalemleri esasına göre üç nüsha halinde hazırlanacak ve Ankara ve İzmir'de açıklayıcı bilgi notuyla/belgesiyle birlikte Türk Gümrük yetkililerine ibraz edilecektir.

3. Tatbikat esnasında, Ankara ve İzmir Havaalanında gümrük kontrol noktaları tesis edilecektir. Öz.Kuv.K.lığı söz konusu kontrol noktasında İngilizce konuşan bir Türk İrtibat personelinin ve yeterli sayıda gümrük/güvenlik personelinin hazır bulundurmaya sorumlu olacaktır. GÜ, gerekli koordinasyon için bu gümrük kontrol noktalarında en az bir temsilciyi görevlendirecektir.

4. ESÜ tarafından ülke içerisinde kalması ya da çeşitli amaçlar için kullanılması onaylananların ve/veya kaybedilenlerin haricinde, GÜ tarafından Türkiye'ye getirilen tüm malzeme ve teçhizatlar, Tatbikatın sonunda ülke dışına çıkarılacaktır. Tatbikat için getirilen malzemeler değiş-tokuş yapılamaz, satılamaz ya da Türk ordu mensuplarıyla sivilere verilemez. GÜ personelinin şahsi eşyaları için de aynı kurallar geçerlidir. Tatbikat sırasında kullanılan veya kaybolan sarf malzemelerin kayıtları ESÜ ile koordineli olarak hazırlanacak, manifestoya kaydedilecek, İzmir'de ve ülkeden ayrılma (çıkma) noktasında, ülkeye giriş sırasında kullanılan manifestoya eklenerek gümrük görevlilerine verilecektir.

5. Acil bir durum halinde, GÜ personeli tatbikat alanını ya da Türkiye'yi öngörülen tarihten önce terk edebilir. Tatbikat alanını kişisel nedenlerle terk etmesi şart olan personelin pasaportunu ve gümrükten çıkışta ülkenin dışına çıkarılacak ordu malzemeleri için onaylı çıkış gümrük bildirgesini bulundurması gerekir.

6. Mümkün olduğu takdirde, GÜ Komutanı, ESÜ Komutanına tatbikat sonunda Türkiye'de kalması gereken personel listesini verecektir. Bu bağlamda:

a. Onaylı/mühürlü ve geçerli bir pasaportu olanlar ile başka bir Eğitim/Tatbikata iştirak edecek olanlar Efes Tatbikatı sonrasında Türkiye'de kalabilirler.

b. Hastalık, kaza ve benzeri nedenlerle, Türkiye'de kalması gereken personel, tedavi edilecek ve kendi masraflarını karşılamak kaydıyla ve zorunlu kalış nedeni ortadan kalkınca ülkesine geri gönderilecektir.

Madde 10 **Çevresel koruma**

1. Tatbikatın planlama aşamasından başlayarak, icrası ve Tatbikatın sona erdirilmesinden sonra sahanın eski haline getirilmesi çalışmalarını kapsayan süreçte, çevresel unsurları tüm sürece dâhil edilecektir.

2. GÜ personeli, ESÜ'nün çevre ile ilgili mevzuatına riayet edecek ve her türlü atıkları belirtilen özel yerlerde toplayacaktır. Bu özel yerler Tatbikatın icrasından önce GÜ'ye bildirilecektir.

3. Çevre Yönetiminde genel ilkelerden birisi olan "Kirlüten Öder" prensibine uygun olarak, çevreye verilen zararların tazmini ve atıkların yönetimine ilişkin masraflar kirlüten/atık üreten tarafından karşılanacaktır.

4. Tatbikat süresince yapılan atışlarda patlamamış mühimmata ESÜ sürveyanları işlem yapacaktır.

5. ESÜ, GÜ'yü kendi çevre mevzuatı konusunda önceden bilgilendirecektir.

Madde 11 **İntikal ve ulaştırma**

1. GÜ ile ESÜ arasındaki ulaştırma sorumluluğu GÜ Kuvvetleri'ne aittir.

2. GÜ, ESÜ topraklarında hâlihazırda ESÜ'ye ait veya ESÜ'nün sözleşme ile kullanım hakkına sahip olduğu ulaştırma imkânlarından Ülkeye girişten tatbikat alanına, tatbikat alanından çıkış alanına kadar ESÜ imkan ve kabiliyetleri çerçevesinde ücretsiz olarak istifade edebilir.

3. Talep edilmesi halinde ESÜ, GÜ'nün sivil yüklenicilerden ulaştırma hizmeti tedarik etmesini destekleyecektir.

Madde 12 **Ülkeye giriş izni**

GÜ, Özel Kuvvetler Komutanlığına bir mesaj göndererek Tatbikatta kullanılabilecek olan personel ve teçhizat için giriş izni talep edecektir.

a. İsim listeleri askerî uçak için (diplomatik klerans amacıyla) intikalden 30 gün önce,

b. Personel ve teçhizat için (gümrük işlemleri için) Tatbikattan 30 gün önce Öz.Kuv.K.İğina/Ankara gönderilecektir.

Madde 13 **Muhabere**

1. Tatbikat amacıyla Türkiye'ye getirilecek her türlü MEBS teçhizatının ve malzemelerinin ayrıntılarını içeren liste (parça/katalog ismi ve numarası, tipi, modeli, frekans aralığı, kullanım amacı, miktarı), Tatbikatın icra tarihinden 45 (kırk beş) gün önce Türk Kara Kuvvetleri Komutanlığına iletilecektir.

2. GÜ Kuvvetleri tarafından getirilen MEBS cihaz ve teçhizatının kullanımına, Türk Genelkurmay Başkanlığının onayını takiben izin verilecektir.

3. Tatbikat süresince, ESÜ, Tatbikat ihtiyaçları ile sınırlı olmak üzere, kendi askerî ATC MEBS sistemlerinin GÜ Kuvvetleri tarafından kullanımına izin verecektir.

4. GÜ, Tatbikat sırasında kullanacağı MEBS sistem ve cihaz frekans gereksinimlerini Tatbikatın başlamasından 60 gün önce ESÜ Tatbikat koordinatörü makama iletme sorumludur. Talep kapsamında tahsis edilen frekanslar, Tatbikat Planı içerisinde yayımlanacaktır.

5. Tatbikat için GÜ Kuvvetleri'ne tahsis edilen frekanslar, tahsis parametreleri (tahsis süresi, tahsis yeri, çıkış gücü, bant genişliği, emisyon tipi, istasyon tipi, vb.) doğrultusunda kullanılacaktır.

6. GÜ Kuvvetleri tarafından kullanılacak olan elektromanyetik yayın yapan MEBS cihazları, üs içindeki veya üs dışındaki ESÜ MEBS sistemlerini olumsuz etkilemeyecektir (karışmayacaktır). Tahsis edilen frekanslar üzerinde herhangi bir olumsuz etkinin tespit edilmesi halinde, GÜ Kuvvetleri tarafından bu frekansı kullanan sistemlerin kullanımı derhal durdurulacak ve olumsuz etki derhal ESÜ'ye bildirilecektir.

7. Birlik içerisinde cep telefonları, internet vb. hizmetler ESÜ'nün koymuş olduğu mevcut kurallar ve düzenlemeler uyarınca kullanılacaktır. Cep telefonlarının kullanımının yasak olduğu bölgeler ile ilgili işaretlemeler ESÜ tarafından yapılacak ve bu bölgeler hakkında GÜ Kuvvetleri bilgilendirilecektir.

8. Gerekli olan uzun mesafe kiralık hat devrelerinin açılmasına ilişkin çalışmalar, Millî Uzun Hat Teşkilatı (NALLA) ilkelerine göre koordine edilecektir. Söz konusu kiralık hatların kullanım bedeli, GÜ tarafından, hizmetin satın alındığı şirkete ödenecektir. ESÜ, GÜ'nün uzun mesafe kiralık hat devre gereksinimlerini karşılamak amacıyla yerel telekomünikasyon şirketiyle koordinasyon sağlanması için gerekli desteği sağlayacaktır.

9. MEBS'e ve muhabere usullerine ilişkin ilave teknik hususlar, ülke temsilcilerinin birbiriyle yapacağı mülakatlar aracılığıyla belirlenecektir.

Madde 14

Güvenlik

1. GÜ, ESÜ'nün izni olmaksızın, Tatbikat sırasında, söz konusu Tatbikat başlamadan önce ya da bu Tatbikatın sonrasında ESÜ tarafından malzemelerin ve personelin konuşlandırılması için tahsis edilen bölge ve tesislerde hiçbir yapısal değişiklik yapmayacaktır. ESÜ tarafından izin verilen değişiklikler ise ancak gerekli tüm çevresel güvenlik ve emniyet tedbirleri tamamen alındıktan sonra gerçekleştirilebilecektir. Tatbikatın sona ermesini takiben ilgili tüm alan ve tesisler önceki (asıl) konumuna getirilecektir.

2. GÜ, ilgili faaliyetler başlamadan üç (3) gün önce İndirme Havaalanı, İndirme Deniz Limanı ve geçici konaklama bölgelerinde gerekli güvenlik önlemlerinin alınmasını teminen ESÜ ile iletişime geçecektir.

3. Tatbikatta görev yapacak personelin, kullanılacak teçhizatın ve mühimmatın güvenliği bakımından, yetkisiz personelin tatbikat sahasına ve/veya destek bölgelerine giriş ve çıkışları yasaklanacak, özel kimlik kartları sadece yetkili personele verilecektir.

4. GÜ, Türkiye'ye intikal edecek personelin isimlerini, rütbelerini ve kimlik kartı numaralarını içeren listeyi altı nüsha halinde hazırlayacaktır. Bu listenin iki nüshası, intikal edilen bölgedeki ESÜ komutanına verilecektir. Daha sonra ESÜ Komutanı GÜ personeline imzaları karşılığında geçici kimlik kartları verecektir. GÜ personeli ve araçları güvenlik noktalarında ESÜ'nün yetkilileri ve GÜ temsilcileri tarafından kontrol edilecektir.

5. Tatbikata ilişkin olarak personelin, teçhizatın ve mühimmatın emniyetini sağlamak amacıyla:

a. Tatbikat ve/veya icra edilecek müşterek faaliyet kapsamında yapacakları ziyaretler esnasında Seçkin Gözlemciler için mihmandar subaylar görevlendirilecektir. Yapılacak ziyaretin içeriği, kapsamı ve tarafları GÜ tarafından ESÜ'nün yetkililerine söz konusu faaliyetlere başlamadan en az üç (3) gün önce bildirilecektir.

b. ESÜ'nün Tatbikat kapsamında GÜ'ye askerî ulaşım imkanı sağlaması durumunda, ESÜ'nün yetkilileri GÜ'nün ulaşım faaliyetleri sırasında yeterli olacak kuvvet koruma tedbirleri uygulayacaktır.

Madde 15 **Halkla ilişkiler**

1. ESÜ, özel dikkat gerektiren ulusal ve askerî konularla ilgili olarak, GÜ'yü önceden bilgilendirecektir. ESÜ değerleri, kritik konular, askerî faaliyetler ve benzeri konuları kapsayan bilgilerin gizliliği sağlanacaktır.

2. ESÜ, basın toplantıları, ziyaretler ve kamuya açık faaliyetlerle ilgili tüm talepleri GÜ'nün Halkla İlişkiler Ofisi'ne bildirecektir.

3. Eğitim hakkında bölgedeki sivil ve resmi kurumlara (Vali, Belediye Başkanı, Jandarma, Polis vb.) yapılması gerekli duyuru ve yazılı bildirimler, intikalin başlamasından önce, ESÜ askerî makamlarınca yapılacaktır.

Madde 16 **Haritalar, krokiler, fotoğraflar ve keşif faaliyetleri**

1. Tatbikate katılan GÜ'nün ihtiyaç duyacağı haritalar, krokiler ve hava fotoğraflarının ölçekleri ve miktarları planlama görüşmelerinde tespit edilecek ve ESÜ bu ihtiyaçları imkan ve kabiliyetleri dahilinde ve yürürlükteki yasal mevzuatı uyarınca karşılayacaktır. Bu amaçla;

a. GÜ haritaları teslim alma müsaadesi verilmiş olan personelin isimlerini tatbikat başlamadan önce ESÜ'ye bildirecektir. Haritalar, planlar ve krokiler söz konusu personele belge karşılığında verilecek olup, tatbikatın son gününden önceki bir tarihte aynı belge ibraz edilerek teslim alınacaktır.

b. Haritalar, krokiler ve hava fotoğrafları titizlikle korunacak, tahrif edilmeyecek ya da kesilmeyecek, hasar görmüş olsalar da mevcut şekliyle ESÜ temsilcisine iade edilecektir.

2. GÜ, ESÜ müsaade vermediği takdirde Türk topraklarının üzerinde havadan fotoğraf çekimi yapamayacaktır.

Madde 17 **Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme güvenliği**

1. Taraflar, bu TD kapsamında mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemeyi, eşit düzeyde gizlilik derecesi vererek koruyacak ve muhafaza edecektir.

2. ESÜ tarafından GÜ personeline Bilgi Güvenliği kapsamında uyulması gereken usul ve esasları içeren bir brifing verilecektir.

3. Bu TD uyarınca tedarik edilen, oluşturulan veya mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, tarafların ulusal güvenlik kanunları ve yönetmelikleri doğrultusunda işlenecek, dağıtılacak, depolanacak ve muhafaza edilecektir.

4. Taraflar, gizlilik dereceli bilgi ve malzemeye erişimin, bilmesi gereken prensibine göre ve uygun güvenlik kleransına sahip personel tarafından yapılmasını temin edecektir.

5. Tatbikat sırasında, GÜ tarafından kullanılan gizlilik dereceli tüm dokümanların imhası için ESÜ tesisleri kullanılacaktır.

6. Tatbikat sırasında, ESÜ tarafından verilen ve GÜ tarafından kullanılan gizlilik dereceli tüm dokümanlar, Tatbikatın sonunda ESÜ yetkililerine imzalı bir tutanakla teslim edilecektir.

7. GÜ, Tatbikatın başlamasından en az 60 gün önce ESÜ'den, fotoğraf, TV ve video filmleri çekmek için izin isteyecektir. ESÜ söz konusu çekimleri talep ederek kontrol edebilecektir.

8. Gizlilik dereceli bilgi ve malzemeler, bu bilgi ve malzemeleri sağlayan tarafın yazılı ön mutabakatı olmadan üçüncü tarafa ifşa edilmeyecektir.

9. Taraflar, bu TD uyarınca mübadele edilen bilgi ve malzemeleri birbirlerine karşı kullanmayacaktır.

10. Tarafların, gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin korunması ve gizlilik derecesinin kaldırılmasının önlenmesine ilişkin sorumlulukları, bu TD'nin yürürlükten kalkmasından sonra da devam edecektir.

Madde 18

Diğer uluslararası antlaşmalar

1. Bu TD'nin hükümleri, Tarafların bağlı olduğu diğer uluslararası antlaşmalardan kaynaklanan hak ve yükümlülükleri etkilemeyecektir.

2. Bu TD ile düzenlenmeyen hususlar Taraflar arasında yürürlükte olan diğer uygun uluslararası antlaşmalarla çözülecektir.

Madde 19

Uyuşmazlıkların çözümü

Bu TD'nin hükümleriyle ilgili olarak doğabilecek anlaşmazlıklar, herhangi bir üçüncü ülkenin, kurumun veya millî ya da uluslararası mahkemenin hakemliğine başvurmadan, taraflar arasında müzakereler yoluyla çözümlenecektir. Taraflar; uyuşmazlıkların çözümü esnasında, bu TD çerçevesinde belirtilen tüm yükümlülüklerini yerine getirmeye devam edecektir.

Madde 20

Değişiklikler

Tarafların karşılıklı yazılı rızası ile bu TD'ye tadil veya değişiklikler edilebilir. Bu tür tadil ve değişiklikler bu TD'nin ayrılmaz parçaları olan ayrıca protokoller şeklinde düzenlenecek ve bu TD'nin 21-ci maddesinin hükümlerine uygun olarak yürürlüğe girecektir.

Madde 21

Yürürlüğe giriş, yürürlük süresi ve sona erdirmeye

1. Bu TD, Tarafların TD'nin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerini tamamladığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. Bu TD'nin sona ermesi tamamlanmamış geri ödemelerden kaynaklanan mali sorumlulukları etkilemeyecektir.

3. Bu TD yürürlükten kalksa da, Taraflar arasında bu TD'den doğabilecek ihtilaflara uygulanacaktır.

4. Bu TD bir yıllık süre için geçerlidir ve Taraflardan biri TD-den çekilme niyetini bu TD'nin yürürlük süresinin dolmasından en geç doksan gün önce diğer Tarafa diplomatik kanallar vasıtası ile yazılı olarak bildirmediği takdirde, yürürlük süresi kendiliğinden müteakib bir yıllık sürelerle uzayacaktır.

Ankara 'da, "01" Ağustos 2016 tarihinde ve Bakü 'de, "3" Aralık 2016 tarihinde, ikişer orijinal nüsha halinde her biri aynı derecede geçerli olmak üzere Türkçe ve Azerbaycan dillerinde imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükûmeti adına

Azerbaycan Cumhuriyeti
Hükûmeti adına

Tünjeneral
Kemal YENİ
Genelkurmay Lojistik
Daire Başkanı

General-Leytenant
Kerim YELİYEY
Savunma Bakanı Yardımcısı
Personel Genel Daire Başkanı

**Türkiyə Respublikası Hökuməti ilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti
arasında Türkiyə Respublikasında "EFES" Birgə Döyüş Atışlı Ümumqoşun
Təlimi zamanı Ev Sahibi Ölkənin Dəstəyine dair**

TEXNİKİ RAZILAŞMA

Türkiyə Respublikası Hökuməti ilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti (bundan sonra ayrılıqda "Tərəf", birlikdə "Tərəflər" adlandırılacaq),

1992-ci il 11 avqust tarixli "Türkiyə Respublikası Hökuməti ilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti arasında qarşılıqlı hərbi təlim-təhsil haqqında Müqavilə" və 1996-cı il 10 iyun tarixli "Türkiyə Respublikası Hökuməti ilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti arasında hərbi təlim, texniki və elmi sahədə əməkdaşlıq haqqında Saziş" in (bundan sonra - "Müqavilələr" adlandırılacaqdır) müddəalarını nəzərə alaraq,

"EFES" Birgə Döyüş Atışlı Ümumqoşun Təliminin (bundan sonra "Təlim" adlandırılacaqdır) çoxmillətli və birgə Təlim olduğunu qəbul edərək,

Tərəflərin həyata keçiriləcək "EFES" Təlimi ilə bağlı taktiki və texniki məlumat mübadiləsi aparacağını və bununla bağlı əməkdaşlıq edəcəklərini təsdiq edərək,

aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

Madde 1

Terminlər və anlayışlar

1. Ev Sahibi Ölkə (ESÖ) - bu Texniki Razılışma baxımından (TR) "Ev Sahibi Ölkə" termini Türkiyə Respublikasını ifadə edir.

2. Göndərən Ölkə (GÖ) - bu TR-də "Göndərən Ölkə" termini öz ölkəsinin xaricində Təlimdə iştirak üçün qüvvələr göndərən və bu qüvvələr üçün ESÖ-nün maddi-texniki təminat və inzibati dəstəyindən istifadə etməyi tələb edən Azərbaycan Respublikasının müvafiq qurumlarını ifadə edir.

3. Ev Sahibi Ölkə Dəstəyi (ESÖD) - Təlimin məqsədi istiqamətində ESÖ tərəfindən GÖ-yə göstərilən mülki və hərbi yardımdır. Bu TR-də qeyd edilən ESÖD GÖ heyətinin ESÖ-nün ərazisinə daxil olması ilə başlayacaq və bu heyətin ESÖ ərazisini tərk etməsinə qədər davam edəcəkdir.

4. Təlim - GÖ-nün komponenti və şəxsi heyətinin iştirakı ilə Türkiyə Respublikasında keçiriləcək "EFES" Birgə Döyüş Atışlı Ümumqoşun Təlimini ifadə edir.

5. Səlahiyyətli orqanlar - bu TR-i həyata keçirilməyə səlahiyyətli orqanlar Türkiyə Respublikası Hökuməti adından - Türkiyə Respublikasının Baş Qərargahı, Azərbaycan Respublikası Hökuməti adından - Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyidir.

6. Maddi-Texniki Təminat (MTT) - qüvvələrin yerdəyişməsinin və təminatının elmi əsaslarda planlaşdırılması və həyata keçirilməsidir. Ən geniş mənada aşağıda qeyd olunanlarla bağlı hərbi fəaliyyətlərdir:

(1) materialın dizaynı və işlənilib hazırlanması, satın alınması, saxlanması, daşınması, çatdırılması, texniki xidməti, təxliyəsi və məhv edilməsi,

(2) şəxsi heyətin daşınması,

(3) obyektlerin hazirlanmasi ve ya tikintisi, texniki xidmeti, istismari ve mehv edilmesi,

(4) xidmetlerin satin alinmasi ve ya verilmesi,

(5) tibbi ve sehiyye xidmeti desteyi.

7. Eyni (emlak seklinde) sekilde deyişdirmə - bu TR çərçivəsində Ev Sahibi Ölkənin aldığı maddi-texniki təminat dəstəyini, təchizat maddələrini və xidmətləri eyni və ya təxminən eyni xüsusiyyətdəki maddi-texniki təminat dəstəyi ilə, təchizat maddələri ilə və xidmətlərlə dəyişdirilməsi sahəsində həyata keçirilən dəyişdirmə prosedurudur.

8. Ehtiyaclar Beyannaməsi (EB) - GÖ-lər və/və ya NATO komandirləri tərəfindən hazirlanan və göndəriləcək qüvvələri, təchizatı, tələb olunan aidiyyəti obyektleri, təminat maddələrini və xidmətləri təfərrüatları ilə əks etdirən sənəddir. Məlum olduğu təqdirdə, ehtiyaclar sənədi tələb edilən ESÖD-ün bütün məhdudiyyətlərini/çatışmazlıqlarını da öz əlavələrində əks etdirir.

Madde 2

Məqsəd və əhatə dairəsi

Bu TR Təlim zamanı GÖ-yə göstəriləcək ESÖD, təlim zamanı GÖ-nün şəxsi heyətinin statusu, maliyyə və hüquqi məsələlərlə bağlı şərtləri müəyyən edir. Bu TR-in çərçivəsi xaricində qalan təcili xarakterli əlavə dəstək tələbləri ESÖ ilə GÖ arasında ayrıca olaraq müzakirə ediləcəkdir.

Madde 3

Maliyyə məsələləri

1. Ümumi müddəalar:

a. ictimai sektor və ya mülki bazardan malların və xidmətlərin əldə edilməsi GÖ-nün imzaladığı kontrakt vasitəsilə həyata keçiriləcəkdir. ESÖ, sözügedən kontraktın bağlanılmasında neytral mövqe tutacaq, ancaq ehtiyac olduğu təqdirdə GÖ-nün qurumları ilə yerli podratçıları görüşdürmək üzrə əlaqələndirici rolunu öz üzərinə götürəcəkdir.

b. GÖ heyətinin şəxsi ehtiyacları üçün aldığı mal və xidmətlər ESÖ-də tətbiq edilən vergilərin subyektidir.

2. Maliyyə öhdəlikləri:

a. GÖ təmin edilən mal və xidmətlərə görə cavabdehdir.

b. GÖ qüvvələri, xidmət haqqının alınmayacağı bəyan edilən xidmətlər xaricində qalan və ESÖ tərəfindən təmin olunması qarşılıqlı şəkildə razılaşdırılmış bütün mal və xidmətlərin haqqının ödənilməsini təmin edəcəkdir.

c. Aşağıdakı xidmətlər ödənişsiz olaraq təmin ediləcəkdir:

(1) birinci növbəli xidmətlər (anqarların istifadəsi, dayanacaq yeri, naviqasiya vasitələri, hava hərəkəti xidmətləri, texniki qulluq zamanı istifadə edilən alətlər, şəxsi heyət dəstəyi),

(2) hərbi kommunikasiya xətləri vasitəsilə rabitə əlaqəsi,

(3) yemək, məişət xidməti və yataq yeri.

ç. Təlim çərçivəsində Xüsusi Təyinatlı Qüvvələr Komandanlığında (Ankara) keçiriləcək treyninq mərhələsində yemək və məişət xidməti ödənişsiz olacaqdır. Bundan başqa, təlim hazırlıqları çərçivəsində treyninq təsisatları və piyada/hava nəqliyyatı vasitələrindən istifadə də ödənişsiz olacaqdır.

3. GÖ ilə ESÖ arasındakı nəqliyyatla təmin olunma məsuliyyəti GÖ qüvvələrinə aiddir.

4. GÖ, ESÖ ərazisində hal-hazırda ESÖ-yə aid olan və ya ESÖ-nün kontraktla istifadə hüququna malik olduğu daşıma imkanlarından qarşılıqlılıq prinsipi ilə ESÖ-nün imkan və qabiliyyətləri çərçivəsində ödənişsiz istifadə edə bilər.

Madde 4 **Tibbi dəstək**

1. GÖ şəxsi heyətinin Təlimdə iştirak üçün tibbi cəhətdən yararlı olmasını və bu mənada hər hansı fizioloji və ya cismani probleminin olmamasını təmin edəcəkdir.

2. GÖ-nün şəxsi heyəti Təlim müddəti üçün kifayət edəcək miqdarda əvvəlcədən müəyyən olunmuş dərmən və ləvazimatla yola çıxacaqdır.

3. GÖ tərəfindən Təlimdə iştirak edəcək bütün şəxsi heyətinə STANAG 2037 NATO qüvvələri milli hərbi aşılama (peyvəndetmə) strategiyası – AmedP-23-də göstərilən, ESÖ-yə girişdən əvvəl vurulması lazım olan peyvəndlər etdiriləcəkdir. Bu məqsədlə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (DST) müəyyən etdiyi və vurulmuş peyvəndlər qeyd edildiyi standart peyvənd kartlarının şəxsi heyətin üzərində olması təmin ediləcəkdir.

4. ESÖ Təlim ərzində bütün Təlim sahələrində tibbi məqsədlərlə istifadəyə hazır olan müvafiq tibb məntəqələri və müəssisələrini, daşıma vasitələrini təmin edəcəkdir. Tibbi xidmətlərin gecikdirilmədən göstərilməsi məqsədi ilə GÖ şəxsi heyətinin adı, soyadı və pasport/şəxsiyyət vəsiqəsi nömrələrini Təlimdən 30-45 gün əvvəl ESÖ-yə bildireəcəkdir.

5. ESÖ, GÖ qüvvələrinin şəxsi heyətinin təxliyə (medevac) helikopterləri də daxil olmaqla, bütün hava nəqliyyatı vasitələrinin hər hansı bir təcili halda aidiyyəti təlim sahəsi və ESÖ-nün hava məkanından keçəsi, girişi və çıxışına milli prosedurlarına uyğun olaraq ən yüksək prioritet verməyə zəmanət verir.

6. GÖ qüvvələrinin şəxsi heyətinin ölümü və ya yaralanması halında ESÖ GÖ qüvvələrini məlumatlandıracaqdır. Ölüm halında ESÖ, GÖ-nün qanunvericiliyinə riayət edilməsini təmin etmək üçün cəsədlə prosedurlar aparılmadan və ya yarılmadan əvvəl GÖ qüvvələri ilə koordinasiya edəcəkdir. GÖ qüvvələrinin bir təmsilçisi (mümkünsə həkim) yarılma zamanı iştirak etmə və yekun yarılma raportunun bir nüsxəsini əldə etmə səlahiyyətinə malik olacaqdır.

7. ESÖ, təcili tibbi xidmətləri, təcili təxliyə xidmətləri, təcili stomatoloji xidmətləri GÖ-nün şəxsi heyətinə ödənişsiz olaraq təmin edəcəkdir. Digər tibbi və stomatoloji dəstək ESÖ tərəfindən GÖ-nün şəxsi heyətinə ESÖ-nün imzaladığı tətbiqi mümkün olan beynəlxalq müqavilələrin aidiyyəti müddəalarına müvafiq olaraq və ya təzminat prinsipi əsasında ESÖ-nün şəxsi heyətinə təmin edilən şərtlərlə göstəriləcəkdir.

8. Cənəzə yarılmanın başa çatmasından sonra daşınması üçün dərhal GÖ qüvvələrinə təhvil veriləcəkdir. Bu halda ESÖ münasib daşıma vasitələrini təmin edəcəkdir.

9. Ölüm halında cənəzin GÖ-yə göndərilməsi ilə bağlı bütün xərclərə görə GÖ qüvvələri cavabdeh olacaqdır.

Maddə 5

Zərər/zıyan və təzminatlar

Zərər/zıyan və təzminatlar məsələlərində GÖ və ESÖ arasında qüvvədə olan müqavilələrin aidiyyəti müddəaları əsas götürüləcəkdir.

Maddə 6

Hüquqi məsələlər

1. Hüquqi məsələlərdə GÖ və ESÖ arasında qüvvədə olan müqavilələrin aidiyyəti müddəaları əsas götürüləcəkdir.

2. Tərəflər arasında qüvvədə olan müqavilələrdə müddəaların olmadığı təqdirdə, GÖ-nün şəxsi heyəti Təlim fəaliyyətləri çərçivəsində Türkiyədə olduqları müddətdə ESÖ qanunları ilə bilavasitə ziddiyyət təşkil etməyən nizam-intizam qaydaları və nizamnamələri xaricində, ESÖ-nün qanunlarına riayət edəcək və ESÖ-nün qaydalarına və ənənələrinə hörmət edəcəkdir. GÖ-nün nizam-intizam qanunvericiliyi və qaydalarına görə aparılan proseslər barədə ESÖ orqanları xəbərdar ediləcəkdir.

3. GÖ-nün şəxsi heyətinin bu TR-də nəzərdə tutulan müddəalara zidd davranışı və ya bu TR-in məqsədləri xaricində fəaliyyət göstərməsi hallarında, bu vəziyyət ESÖ tərəfindən ən qısa zamanda GÖ-yə bildiriləcəkdir. Sözügedən şəxsi heyətin Təlimdə iştirakı dayandırılaraq, o, ən qısa müddətdə öz ölkəsinə göndəriləcək və həmin şəxsi heyət barəsində yuxarıda bu maddenin birinci və ikinci bəndlərində göstərilən müddəalar çərçivəsində tədbirlər görülməcəkdir.

Maddə 7

Şəxsi heyətlə bağlı müddəalar

1. Təlim zamanı GÖ tərəfindən istifadə ediləcək nəqliyyat vasitələrinin sürücüləri milli və ya beynəlxalq sürücü vəsiqələri ilə yanaşı varsa hərbi sürücü vəsiqələrini də yanlarında saxlayacaqlar.

2. Nəqliyyat vasitələrinin hamısının maliyyə öhdəlikləri ilə bağlı sığortaları, GÖ tərəfindən etdiriləcək və bu sığorta sənədləri hərəkət zamanı nəqliyyat vasitələrində olacaqdır.

3. ESÖ-yə gəldikdə, münasib bir vaxtda ESÖ-nün səlahiyyətli şəxsləri yol hərəkəti qaydaları haqqında təfərrüatlı məlumat verəcəklər. Bütün nəqliyyat vasitələrinin sürücüləri, ESÖ tərəfindən müəyyən edilən yol hərəkəti qaydalarına, məhdudiyyətlərinə və qadağalarına uyğun hərəkət edəcəklər.

Maddə 8

Maddi-texniki təminat

1. Müəyyən miqdarlardakı JP-8 (aviasiya yanacağı), dizel yanacağı, benzinlə maye və/və ya oksigen/azot qazı kimi məmulatlar və Təlim zamanı bu məmulatlarla bağlı yarana biləcək əlavə ehtiyaclar aşağıda göstərilən əsaslar çərçivəsində təmin ediləcəkdir:

a. Aviasiya yanacağı (JP-8);

(1) yerüstü nəqliyyat vasitələri üçün F-54 və hərbi hava nəqliyyatı vasitələri üçün yalnız JP-8 yanacağı təmin ediləcəkdir.

- (2) GÖ tərəfindən icarəyə götürülmüş nəqliyyat vasitələrinə Təlim sahəsində yanacaq təmin edilməyəcəkdir.
2. GÖ-nün özü ilə gətirdiyi silah, yerüstü nəqliyyat vasitələri və başqa təchizata ESÖ-nün imkanları daxilində və oxşar xüsusiyyətlərə malikdirsə, ödənişsiz texniki xidmət dəstəyi təmin ediləcəkdir.
3. Tələb edildikdə, hərbi təchizat və xilasetmə jileti ESÖ ilə əlaqələndirilərək sənəd əsasında müvəqqəti olaraq GÖ-nün şəxsi heyətinə ayrılacaqdır.
4. ESÖ Təlim sahəsində GÖ-nün ehtiyac duyacağı elektrik və işıqlandırma xidmətlərini, Ördü evində və ya Menteş düşərgəsi bölgəsində yerləşməsinə ödənişsiz təmin edəcəkdir.
5. Təlim müddətində GÖ-nün şəxsi heyətinin yemək və içmək, texniki və içməli su ilə təminatı ESÖ-nün cavabdehliyində olacaqdır.
6. GÖ tələb edərsə, ESÖ Təlim sahəsində uyğun yerləşmə məkanında içi boş yataq çadırı, içində kifayət qədər stul və masa olan istirahət və yeməkhana çadırını ödənişsiz təmin edəcəkdir. Bütün digər xidmətlər (hamam, tualet, camaşır xidməti, ətrafın təmizliyi) ESÖ-nün imkanları daxilində ödənişsiz təmin ediləcəkdir.
7. GÖ-nün gətirəcəyi silah, sursat və təchizat, ESÖ-nün ayıracağı yerdə kilid altında mühafizə ediləcək və onların daxili təhlükəsizliyi GÖ tərəfindən təmin ediləcəkdir, şəxsi heyət Təlim xaricində mülki şəraitdə üzərində silah və sursat saxlamayacaq və gəzdirməyəcəkdir. GÖ tərəfindən tələb edilərsə, Təlim müddətində istifadə üçün sursat, ləvazimat və təchizat ESÖ-nün imkanları daxilində GÖ-nün şəxsi heyətinə müvəqqəti və ödənişsiz təmin ediləcəkdir.

Maddə 9

Gömrük prosedurları

1. GÖ orqanları ESÖ-nün hərbi səlahiyyətli şəxsləri vasitəsilə gömrük orqanlarına Təlimlə bağlı Türkiyəyə gələcək şəxsi heyət və əmlak haqqında məlumat verəcəkdir. Bu məqsədlə hazırlanan şəxsi heyət və əmlak bəyannamələri səfərdən ən azı 30 (otuz) gün əvvəl GÖ-nün Türkiyədəki (Ankara) hərbi ataşeliyi tərəfindən Gömrük və Ticarət Nazirliyinə çatdırılması üçün Türkiyə Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyinə, Xüsusi Təyinatlı Qüvvələr Komandanlığına və Türkiyə Quru Qoşunları Komandanlığına göndəriləcəkdir.
2. Şəxsi heyət və əmlak bəyannamələri əsas əmlak kateqoriyalarına görə üç nüsxədə hazırlanacaq və Ankara və İzmirdə məlumat məktubu/sənədi ilə birlikdə Türkiyə Gömrüyünün səlahiyyətli şəxslərinə təqdim ediləcəkdir.
3. Təlim zamanı Ankara və İzmir hava limanlarında gömrük nəzarəti məntəqələri təsis ediləcəkdir. Xüsusi Təyinatlı Qüvvələr Komandanlığı qeyd olunan nəzarət məntəqəsində ingilis dilində danışan bir türk əlaqələndirici şəxsi və kifayət qədər sayda gömrük/təhlükəsizlik heyətini təmin etməyə cavabdeh olacaqdır. GÖ lazımi əlaqələndirmə üçün bu gömrük nəzarəti məntəqələrinə ən azı bir təmsilçi təyin edəcəkdir.
4. ESÖ tərəfindən ölkə daxilində qalması və ya müxtəlif məqsədlər üçün istifadəsi təsdiq olunanlar və/və ya itirilənlər istisna olmaqla, GÖ tərəfindən Türkiyəyə gətirilən bütün materiallar və təchizatlar Təlimin sonunda ölkə xaricinə çıxarılacaqdır. Təlim üçün gətirilən materiallar dəyişdirilə, satıla və ya Türk ordusu mənsubları ilə mülki vətəndaşlara verilə bilməz. GÖ-nün şəxsi heyətinin şəxsi əşyalarına da eyni qaydalar şamil edilir. Təlim zamanı istifadə olunan və ya itən sərf edilən materialların əşyaların qeydiyyat siyahısı ESÖ ilə əlaqəli şəkildə hazırlanacaq, bəyannaməyə qeyd

ediləcək, İzmirde və ölkədən ayrılma (çixış) məntəqəsində ölkəyə giriş zamanı istifadə olunan bəyannaməyə əlavə edilərək gömrük əməkdaşlarına veriləcəkdir.

5. Təcili hallarda GÖ-nün şəxsi heyəti Təlim sahəsini və ya Türkiyəni nəzərdə tutulan tarixdən əvvəl tərk edə bilər. Təlim sahəsini şəxsi səbəblərlə tərk etməli olan şəxsi heyətin üzərində pasportu və gömrükdən çıxışda ölkə xaricinə çıxarılacaq ordu əmlakı üçün gömrük çıxış bəyannaməsi olmalıdır.

6. Mümkün olduğu təqdirdə, GÖ komandiri ESÖ komandirinə Təlimin sonunda Türkiyədə qalması lazım olan şəxsi heyətin siyahısını verəcəkdir. Bununla bağlı :

a. təsdiq olunmuş (möhürlü) və qüvvədə olan pasportu olanlarla başqa bir treninq (təlimdə) iştirak etməli olanlar EFES Təlimindən sonra Türkiyədə qala bilərlər.

b. Xəstəlik, qəza və oxşar səbəblərlə Türkiyədə qalmalı olan şəxsi heyət müalicə ediləcək və öz xərclərini ödəmək şərti ilə məcburi qalma səbəbi aradan qalxdıqda ölkəsinə geri göndəriləcəkdir.

Maddə 10

Ətraf mühiti mühafizə

1. Təlimin planlaşdırma mərhələsindən başlayaraq, icrası və başa çatdırılmasından sonra sahənin əvvəlki halına gətirilməsi işlərini əhatə edən müddətdə ətraf mühit elementləri bütün prosesə daxil ediləcəkdir.

2. GÖ şəxsi heyəti, ESÖ-nün ətraf mühitlə bağlı qanunvericiliyinə riayət edəcək və hər növ tullantıları müəyyən olunan xüsusi yerlərdə toplayacaqdır. Bu xüsusi yerlər Təlimin keçirilməsindən əvvəl GÖ-yə bildiriləcəkdir.

3. Ətraf mühitin idarə edilməsində əsas prinsiplərdən biri olan "Çirkəndirən ödəyir" prinsipinə uyğun olaraq ətraf mühitə vurulan zərərlərin təzminatı və tullantıların idarə edilməsi ilə bağlı xərclər çirkəndirən (tullantı yaradan) tərəfindən ödəniləcəkdir.

4. Təlim müddətində keçirilən atışlarda partlamamış sursatlarla bağlı ESÖ nəzarətçiləri tədbirlər görəcəkdir.

5. ESÖ GÖ-nü öz ətraf mühit qanunvericiliyi barədə əvvəlcədən məlumatlandıracaqdır.

Maddə 11

Yerdəyişmə və daşıma

1. GÖ ilə ESÖ arasında daşıma cavabdehliyi GÖ qüvvələrinə aiddir.

2. GÖ ESÖ ərazisində hal-hazırda ESÖ-yə aid və ya ESÖ-nün kontraktla istifadə hüququna malik olduğu daşıma imkanlarından ölkəyə girişdən Təlim sahəsinə, Təlim sahəsindən çıxış sahəsinə qədər ESÖ-nün imkan və qabiliyyətləri çərçivəsində ödənişsiz istifadə edə bilər.

3. Tələb edilməsi halında, ESÖ GÖ-nün mülki podratçılardan daşıma xidməti təmin etməsinə köməklik göstərəcəkdir.

Maddə 12

Ölkəyə giriş icazəsi

GÖ Xüsusi Təyinatlı Qüvvələr Komandanlığına məktub göndərərək, Təlimdə iştirak edəcək şəxsi heyət və istifadə ediləcək təchizat üçün giriş icazəsi tələb edəcəkdir.

a. Hərbi təyyarə üçün adlı siyahı (diplomatik icazə məqsədi ilə) yola düşmədən 30 (otuz) gün əvvəl;

b. Şəxsi heyət və təchizat üçün (gömrük prosedurları üçün) Təlimdən 30 gün əvvəl Xüsusi Təyinatlı Qüvvələr Komandanlığına (Ankara) göndəriləcəkdir.

Maddə 13

Rabitə

1. Təlim məqsədi ilə Türkiyəyə gətiriləcək hər növ Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Sistemləri (RITS) təchizatı və materiallarının təfərrüatlarını ehtiva edən siyahı (ehtiyat hissə/kataloqun adı və nömrəsi, növü, modeli, tezlik aralığı, istifadəsinin məqsədi, miqdarı) Təlimin keçirilməsi tarixindən 45 (qırx beş) gün əvvəl Türkiyə Quru Qoşunları Komandanlığına çatdırılacaqdır.

2. GÖ qüvvələri tərəfindən gətirilən RITS cihaz və təchizatlarının istifadəsinə Türkiyə Baş Qərargahının təsdiqindən sonra icazə veriləcəkdir.

3. Təlim müddətində ESÖ, Təlimin ehtiyacları ilə məhdudlaşdırılmaqla, öz hərbi HHN RITS-nin (Hava Hərəkətinə Nəzarət Rabitə İnformasiya Texnologiyaları Sistemlərinin) GÖ qüvvələri tərəfindən istifadəsinə icazə verəcəkdir.

4. GÖ Təlim müddətində istifadə edəcəyi RITS sistem və cihazlarının tezlik ehtiyaclarını Təlimin başlanmasından 60 (altmış) gün əvvəl ESÖ-nün Təlimi koordinasiya orqanına bildirməyə cavabdehdir. Tələb çərçivəsində ayrılan tezliklər Təlim Planında dərc ediləcəkdir.

5. Təlim üçün GÖ qüvvələrinə ayrılan tezliklər, ayrılma parametrləri (ayrılma müddəti, ayrılma yeri, çıxış gücü, zolağ genişliyi, emissiya növü, stansiya növü və s.) çərçivəsində istifadə ediləcəkdir.

6. GÖ qüvvələri tərəfindən istifadə ediləcək elektromaqnit şüalanma yaradan RITS cihazları baza daxilində və ya xaricindəki ESÖ-nün RITS sistemlərinə mənfi təsir göstərməyəcəkdir (qarışmayacaqdır). Ayrılan tezliklərə hər hansı mənfi təsirin müəyyən edilməsi halında, GÖ qüvvələri tərəfindən bu tezliyi istifadə edən sistemlərin istifadəsi dərhal dayandırılacaq və mənfi təsir dərhal ESÖ-yə bildiriləcəkdir.

7. Hərbi hissə daxilində mobil telefonlar, internet və digər xidmətlər ESÖ-nün müəyyən etdiyi mövcud qaydalar və təlimatlara uyğun olaraq istifadə ediləcəkdir. Mobil telefonların istifadəsinin qadağan olduğu bölgələr ESÖ tərəfindən işarələnenək və bu bölgələr barədə GÖ qüvvələri məlumatlandırılacaqdır.

8. Lazım olan uzaq məsafəli icarəli xətt dövrlərinin açılması ilə bağlı işlər Milli Uzaq Məsafəli Xətlər Təşkilatı (MUMXT) prinsiplərinə görə koordinasiya ediləcəkdir. Qeyd olunan icarəli xətlərin istifadəsinin haqqı GÖ tərəfindən xidmətin satın alındığı şirkətə ödəniləcəkdir. ESÖ, GÖ-nün uzaq məsafəli icarəli xətlər dövrlərinin ehtiyaclarını ödəmək məqsədi ilə yerli telekommunikasiya şirkəti ilə koordinasiyanın təmin edilməsi üçün lazımı köməklik göstərəcəkdir.

9. RITS-ə və rabitə üsullarına dair əlavə texniki məsələlər ölkə təmsilçiləri arasındakı danışıqlar vasitəsilə müəyyən ediləcəkdir.

Maddə 14

Təhlükəsizlik

1. GÖ ESÖ-nün icazəsi olmadan Təlim zamanı, Təlimin başlanmasından əvvəl və ya Təlimdən sonra ESÖ tərəfindən əmlakın və şəxsi heyətin yerləşdirilməsi üçün ayrılan sahə və təsisatlarda heç bir struktur dəyişikliyi etməyəcəkdir. ESÖ tərəfindən

icazə verilən dəyişikliklər isə ancaq lazım olan bütün ətraf mühitin qorunması və təhlükəsizliklə bağlı tədbirlər tam şəkildə görüldükdən sonra həyata keçirilə bilər. Təlimin başa çatmasından sonra bütün sahə və təsisatlar əvvəlki (ilkin) vəziyyətinə gətiriləcəkdir.

2. GÖ müvafiq fəaliyyətlərin başlanmasından 3 (üç) gün əvvəl eniləcək hava limanı, yan alınacaq dəniz limanı və müvəqqəti yerləşmə bölgələrində lazımı təhlükəsizlik tədbirlərinin təmin edilməsi üçün ESÖ ilə təmasa keçəcəkdir.

3. Təlimdə iştirak edəcək şəxsi heyətin, istifadə olunacaq təchizatın və sursatın təhlükəsizliyi baxımından səlahiyyəti olmayan şəxsi heyətin Təlim sahəsinə və/və ya köməkçi ərazilərə giriş və çıxışları qadağan ediləcək, xüsusi şəxsiyyət vəsiqələri yalnız səlahiyyətli şəxslərə veriləcəkdir.

4. GÖ Türkiyəyə gedəcək şəxsi heyətin adlarını, rütbələrini və şəxsiyyət vəsiqəsi nömrələrini ehtiva edən siyahını altı nüsxədə hazırlayacaqdır. Bu siyahının iki nüsxəsi yerləşmə sahəsindəki ESÖ komandirinə veriləcəkdir. Sonra ESÖ komandiri GÖ-nün şəxsi heyətinə imzaları qarşılığında müvəqqəti şəxsiyyət vəsiqələri verəcəkdir. GÖ-nün şəxsi heyəti və nəqliyyat vasitələri təhlükəsizlik nəzarəti məntəqələrində ESÖ-nün səlahiyyətli şəxsləri və GÖ-nün təmsilçiləri tərəfindən yoxlanılacaqdır.

5. Təlimlə bağlı şəxsi heyətin, təchizatın və sursatın təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədi ilə:

a. Təlim və/və ya icra ediləcək birgə fəaliyyət çərçivəsində edəcəkləri ziyarətlər zamanı fəxri müşahidəçilər üçün müşayiətçi zabitlər (təşrifat zabitləri) təyin olunacaqlar. Ediləcək ziyarətlərin məzmunu, çərçivəsi və tərəfləri GÖ tərəfindən ESÖ-nün səlahiyyətli orqanlarına qeyd olunan tədbirlərin başlanmasından ən azı 3 (üç) gün əvvəl bildiriləcəkdir.

b. ESÖ-nün Təlim çərçivəsində GÖ-yə hərbi nəqliyyat təmin edəcəyi təqdirdə ESÖ-nün səlahiyyətli orqanları GÖ-nün daşınması üzrə fəaliyyətlər zamanı lazımı qüvvələrin qorunması üzrə tədbirləri həyata keçirəcəkdir.

Madde 15 **İctimaiyyətlə əlaqələr**

1. ESÖ xüsusi diqqət tələb edən milli və hərbi məsələlərlə bağlı GÖ-nü əvvəlcədən məlumatlandıracaqdır. ESÖ dəyərləri, xüsusi əhəmiyyətli məsələlər, hərbi fəaliyyətlər və bənzər mövzuları əhatə edən məlumatların məxfiliyi təmin ediləcəkdir.

2. ESÖ mətbuat konfransları, ziyarətlər və ictimaiyyətə açıq fəaliyyətlərlə bağlı bütün tələbləri GÖ-nün ictimaiyyətlə əlaqələr idarəsinə bildirəcəkdir.

3. Təlim haqqında bölgədəki mülki və rəsmi qurumlara (qubernator, bələdiyyə sədri, jandarm idarəsi, polis və s.) göndərilməsi lazım olan xəbərdarlıq və yazılı bildirişlər, tədbirin başlanmasından əvvəl ESÖ-nün hərbi orqanları tərəfindən ediləcəkdir.

Madde 16 **Xəritələr, sxemlər, fotosəkillər və kəşfiyyət fəaliyyətləri**

1. Təlimdə iştirak edən GÖ-nün ehtiyac duyacağı xəritələr, sxemlər və aerofotosəkillərin miqyası və miqdarları planlaşdırma iclaslarında müəyyənləşdiriləcək və ESÖ bu ehtiyacları imkan və qabiliyyətləri çərçivəsində və mövcud qanunvericiliyinə müvafiq olaraq təmin edəcəkdir. Bu məqsədlə:

a. GÖ xəritələrin təhvil alınmasına icazə verilmiş şəxsi heyətin adlarını Təlimin başlanmasından əvvəl ESÖ-yə bildirəcəkdir. Xəritələr, planlar və sxemlər qeyd olunan şəxsi heyətə sənəd əsasında veriləcək və Təlimin sonuncu günündən əvvəlki bir tarixdə eyni sənəd təqdim edilərək geri təhvil alınacaqdır.

b. Xəritələr, sxemlər və aerofotoşəkillər diqqətlə qorunacaq, təhrif edilməyəcək və ya kəsilməyəcək, zədələnmiş olsalar da, mövcud halı ilə ESÖ təmsilçisinə geri qaytarılacaqdır.

2. GÖ, ESÖ-nün icazə vermədiyi təqdirdə, Türkiyə ərazisi üzərində aerofotoşəkil çəkilişi aparmayacaqdır.

Maddə 17

Məxfi dərəcəli məlumat və materialların təhlükəsizliyi

1. Tərəflər bu TR çərçivəsində mübadilə edilən məxfilik dərəcəli məlumat və materiallara bərabər səviyyədə məxfilik dərəcəsi verərək qoruyacaq və mühafizə edəcəkdir.

2. ESÖ tərəfindən GÖ-nün şəxsi heyətinə məlumat təhlükəsizliyi çərçivəsində riayət edilməsi lazım olan üsul və əsasları ehtiva edən brifinq veriləcəkdir.

3. Bu TR-ə müvafiq olaraq hazırlanan, yaradılan və ya mübadilə edilən məxfilik dərəcəli məlumat və materiallar Tərəflərin milli təhlükəsizlik qanunvericiliyi və təlimatlarına uyğun olaraq işlənəcək, paylanılacaq, saxlanılacaq və mühafizə ediləcəkdir.

4. Tərəflər məxfilik dərəcəli məlumat və materiallara buraxılışın "bilməsi lazımdır" prinsipinə görə və müvafiq təhlükəsizlik icazəsinə malik şəxsi heyət tərəfindən edilməsini təmin edəcəkdir.

5. Təlim zamanı GÖ tərəfindən istifadə edilən məxfilik dərəcəli bütün sənədlərin məhv edilməsi üçün ESÖ-nün təsisatları istifadə olunacaqdır.

6. Təlim zamanı ESÖ tərəfindən verilən və GÖ tərəfindən istifadə edilən məxfilik dərəcəli bütün sənədlər Təlimin sonunda ESÖ-nün səlahiyyətli şəxslərinə imzalanmış bir protokolla təslim olunacaqdır.

7. GÖ Təlimin başlanmasından ən azı 60 (altmış) gün əvvəl ESÖ-dən fotoşəkil, TV və videofilmləri çəkmək üçün icazə istəyəcəkdir. ESÖ qeyd olunan çəkilişləri tələb edərək, onları yoxlaya biləcəkdir.

8. Məxfilik dərəcəli məlumat və materiallar, bu məlumat və materialları təmin edən Tərəfin ilkin yazılı razılığı olmadan üçüncü tərəfə açıqlanmayacaqdır.

9. Tərəflər bu TR-ə əsasən mübadilə edilən məlumat və materiallardan bir-birinə qarşı istifadə etməyəcəkdir.

10. Tərəflərin məxfilik dərəcəli məlumat və materialların mühafizəsi və məxfilik dərəcəsinin ləğv edilməsinin qarşısının alınmasına dair öhdəlikləri bu TR-in qüvvədən düşməsindən sonra da davam edəcəkdir.

Maddə 18

Digər beynəlxalq müqavilələr

1. Bu TR-in müddəaları Tərəflərin bağlılıqları digər beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn hüquq və öhdəliklərə təsir etməyəcəkdir.

2. Bu TR ilə tənzimlənməyən məsələlər Tərəflər arasında qüvvədə olan digər müvafiq beynəlxalq müqavilələrlə tənzimlənəcəkdir.

Maddə 19
Fikir ayrılıqlarının həlli

Bu TR-in müddəaları ilə bağlı yarana bilən fikir ayrılıqları, hər hansı üçüncü ölkənin, qurumun və ya milli, yaxud beynəlxalq məhkəmənin vasitəçiliyinə müraciət etmədən Tərəflər arasında danışıqlar yolu ilə həll ediləcəkdir. Tərəflər fikir ayrılıqlarının həlli zamanı bu TR çərçivəsində qeyd olunan bütün öhdəliklərini yerinə yetirməyə davam edəcəkdir.

Maddə 20
Dəyişikliklər

Tərəflərin qarşılıqlı yazılı razılığı ilə bu TR-ə əlavələr və ya dəyişikliklər edilə bilər. Belə əlavələr və dəyişikliklər bu TR-in ayrılmaz tərkib hissəsi olan ayrıca protokollar formasında rəsmiləşdiriləcək və bu TR-in 21-ci maddəsinin müddəalarına uyğun olaraq qüvvəyə minəcəkdir.

Maddə 21
Qüvvəyəminmə, qüvvədəolma müddəti və ləğvətmə

1. Bu TR Tərəflərin onun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili hüquqi prosedurlarını tamamladığını bir-birinə diplomatik kanallarla bildirdikləri sonuncu yazılı bildirişin alındığı tarixdən qüvvəyə minəcəkdir.
2. Bu TR-in ləğv olunması tamamlanmamış təzminat ödəmələrindən irəli gələn maliyyə öhdəliklərinə təsir etməyəcəkdir.
3. Bu TR qüvvədən düşsə də, Tərəflər arasında bu TR-dən yarana bilən fikir ayrılıqlarına tətbiq ediləcəkdir.
4. Bu TR bir il müddətində etibarlıdır və Tərəflərdən biri bu TR-in müddətinin bitməsindən ən azı doxsan gün əvvəl onu ləğv etmək niyyəti barədə digər Tərəfə diplomatik kanallar vasitəsilə yazılı bildiriş göndərmediyi təqdirdə, avtomatik olaraq növbəti birillik müddətlərə uzadılacaqdır.

Ankara şəhərində, 2016-cı il "01" dekabr tarixində və Bakı şəhərində, 2016-cı il "3" dekabr tarixində hər biri türk və Azərbaycan dillərində olmaqla, iki əsl nüsxədə imzalanmışdır, bütün mətnlər bərabər autentikdir.

Türkiyə Respublikası
Hökuməti adından

Azərbaycan Respublikası
Hökuməti adından

Tamgeneral
Kemal YENİ
Genelkurmay Logistik
Daire Başkanı

General-Leytenant
KERİM VƏLİYEV
Müdafiqə nazirinin şəxsi heyət üzrə
Mədarini - Şəxsi Heyət Baş
idaresinin rəisi